

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 755/2014-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť Z. Ž., zastúpenej A. Ch., advokátska kancelária, s. r. o., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta A. Ch., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3, 4 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžp 18/2012 a jeho rozsudkom z 19. júna 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. Ž. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. septembra 2013 doručená sťažnosť Z. Ž. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej A. Ch., advokátska kancelária, s. r. o., konajúca prostredníctvom konateľa a advokáta A. Ch, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20

ods. 1, 3, 4 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžp 18/2012 a jeho rozsudkom z 19. júna 2013.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne v 3. rade [spolu s ďalšími štyrmi žalobcami (spolu ďalej len „žalobcovia“)] v konaní pred Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhala preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia pôvodne Krajského stavebného úradu v Bratislave [s účinnosťou od 1. januára 2013 prešla pôsobnosť Krajského stavebného úradu v Bratislave na Obvodný úrad Bratislava (ďalej len „žalovaný“) č. A/2009/2471/SAM zo 16. novembra 2009, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcov a potvrdené kolaudačné rozhodnutie mestskej časti Bratislava-Ružinov č. SU/2008/19028; 2009/6140-13/HAN-11 z 25. mája 2009, ktorým bolo povolené užívanie stavby „Nadstavba bytového domu T.“ stavebníkom bytu č. 5 (R. M.), bytu č. 7 (D. K. a Z. K.), bytu č. 8 (M. L. a B. L.), bytu č. 9 (M. S. a J. S.). Išlo o zmenu dokončenej stavby bytového domu, ktorá spočívala v nadstavbe dvoma obytnými podlažiami a na východnej časti domu troma obytnými podlažiami.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 S 77/2010 z 18. októbra 2011 žalobu žalobcov zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka spolu s ostatnými žalobcami odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžp 18/2012 z 19. júna 2013 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľka v sťažnosti popisuje skutkový stav, ktorý predchádzal podaniu sťažnosti ústavnému súdu, pričom v tejto súvislosti okrem iného uvádza:

«... Dňa 10. 08. 2006 bolo vydané rozhodnutie Mestskej časti Bratislava-Ružinov o vydaní dodatočného stavebného povolenia na stavbu Nadstavba bytového domu T., č. j.: SÚ/2006/7642-14/HAN-45.

... Dňa 25. 05. 2009 vydala Mestská časť Bratislava-Ružinov ako príslušný prvostupňový stavebný úrad... kolaudačné rozhodnutie č. j. SÚ/2008/19028, 2009/6140-

13/HAN-11..., ktorým povolila užívanie stavby „Nadstavba bytového domu T.“ v Bratislave, súp. č., pozemok parc. č., kat. úz.

... Proti kolaudačnému rozhodnutiu podali žalobcovia v zákonnej lehote dňa 06. 07. 2009 odvolanie.

... Dňa 16. 11. 2009 Krajský stavebný úrad v Bratislave svojím rozhodnutím č. A/2009/2471/SAM... rozhodol ako odvolací orgán o odvolaní žalobcov proti kolaudačnému rozhodnutiu prvostupňového orgánu tak, že odvolanie žalobcov zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu potvrdil.

... Žalobcovia niekoľkokrát uplatnili v priebehu stavebného a kolaudačného konania námietky, ktorými namietali zákonnosť postupu príslušných stavebných orgánov a žiadali konanie prerušiť, príp. zastaviť.

... Odmietnutie pripomienok spoluvlastníkov už počas stavebného konania malo za následok uplatňovanie si nárokov týchto vlastníkov bytov v ďalších žalobách, nakoľko zásahy do ich vlastníckych práv sú veľmi vážne.

... Dňa 29. 01. 2009 vzniesli žalobcovia občianskoprávnu námietku, ktorou upozornili na stavebné úpravy týkajúce sa vybudovania balkónov a terás, stavebné úpravy za účelom zmenšenia podlahovej plochy bytu č. 5 v prospech bytu č. 7 a zabratie spoločných častí bytového domu (pivnice), a to nad rámec uzatvorenej Zmluvy o nadstavbe bytu (nárast asi o 40 m²). Skutočná plocha bytov užívaná stavebníkmi je teda väčšia, ako je uvedená v zmluve, ktorá nadobudla účinnosť zápisom do katastra nehnuteľností. Užívaná plocha bytov je teda väčšia ako je uvedená na LV č.

... Na zmenu výmery medzi bytom č. 5 a 7 neexistuje žiaden zmluvný základ. Zmluvy medzi vlastníkmi bytov musia byť písomné a overené notárom. Zmluva sa vyžaduje pre stavebné povolenie. Stavebný úrad má totižto povinnosť skúmať, či mal stavebník iné právo k pozemku, a to v súlade s § 58 ods. 2 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. stavebný zákon.

... Podľa § 6 ods. 1 písm. f) zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálny zákon je právnym titulom pre zápis práv k bytom aj zmluva o nadstavbe. Z nej bol povinný vychádzať aj žalovaný. Postupoval preto nezákonne, keď potvrdil kolaudačné rozhodnutie na užívanie bytov s inou podlahovou plochou ako bola zmluvne dohodnutá. Zmena v podlahovej ploche bytu má za následok aj zmenu spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a zariadeniach, ako aj zmenu projektovej dokumentácie. Zmena týchto spoluvlastníckych

podielov, ani projektovej dokumentácie, nebola žalobcami odsúhlasená a ani následne nebola zapísaná na LV č. Potvrdením kolaudačného rozhodnutia prvostupňového orgánu žalovaným preto pretrvávajú zásahy do vlastníckych oprávnení žalobcov.

... Spomínaná dispozičná zmena s bytom č. 7 musí byť zmluvne upravená so všetkými spoluvlastníkmi, nakoľko došlo k zásahu do spoločného zariadenia domu - zvislej nosnej konštrukcie - obvodového múru, resp. hlavnej nosnej priečky...

... Spomínaná skutočnosť však nie je zmluvne vôbec upravená.

... Zároveň žalobcovia uvádzajú, že nemali možnosť vyjadriť sa k znaleckému posudku..., z ktorého vychádzal stavebný úrad pri posudzovaní podlahových plôch bytov...

... Vzhľadom na uplatnenú občianskoprávnu námietku a nakoľko medzi účastníkmi konania nedošlo k dohode o nej, prvostupňový orgán vyzval žalobcov, aby v lehote 7 dní predložili dôkaz, že na súde bola podaná žaloba na rozhodnutie v spornej veci.

... Žalobcovia predmetnú žalobu podali (žaloba doručená Okresnému súdu Bratislava II dňa 02. 02. 2009 k č. k. 45C/136/2008). Ide tu nepochybne o námietky vyplývajúce z vlastníckych práv žalobcov, a to v súlade s § 137 stavebného zákona.

... Dňa 04. 02. 2009 žalobcovia predložili prvostupňovému orgánu Návrh na zastavenie kolaudačného konania. Jeho prílohou bolo potvrdenie Okresného súdu Bratislava II o podaní žaloby o uloženie povinností v zmysle Zmluvy (o nadstavbe bytu) sp. zn. 45 C 136/2008 dňa 06. 06. 2008... a doplnenie žaloby podané dňa 02. 02. 2009...

... Dňa 14. 04. 2009 bol stavebníkovi M. L. predložený návrh mimosúdnej dohody, avšak ostali bez odozvy.

... Žalobcovia si riadne uplatňovali námietky aj vo vzťahu k projektovej dokumentácii, a to už v stavebnom konaní.

... V súlade so Zmluvou o nadstavbe bytu sú stavebníci povinní predložiť vlastníkom k odsúhlaseniu projektovú dokumentáciu nadstavby. Do dnešného dňa nebola projektová dokumentácia v plnom rozsahu ani čiastočne žalobcom predložená na odsúhlasenie. Predložená nebola žalobcom ani pri zmene podlahovej plochy bytov a vykonaných stavebných úpravách, kedy došlo i k zmene spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach a zariadeniach.

... Dňa 28. 08. 2009 žiadala sťažovateľka Z. Ž. o poskytnutie informácie z časti projektovej dokumentácie schválenej stavebným úradom pre Nadstavbu bytového domu T., a to v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobode informácií...

... Žiadosť o poskytnutie informácie prvostupňový orgán v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. odmietol vo svojom rozhodnutí zo dňa 29. 09. 2009 a na základe podaného odvolania zo dňa 08. 10. 2009 potvrdil aj odvolací orgán rozhodnutím ORG 2009/19024-2/VAL zo dňa 22. 10. 2009.

... Dňa 05. 10. 2009 žiadala sťažovateľka Z. Ž. o poskytnutie kópie časti verejnej listiny - projektovej dokumentácie schválenej stavebným úradom pre Nadstavbu bytového domu T., a to ako účastníčka konania v zmysle § 23 zákona č. 71/1967 Zb. správny poriadok...

... Na žiadosť žalobcov ako účastníkov správneho konania o poskytnutie kópie verejnej listiny zo spisu prvostupňový orgán vôbec nereagoval.

... O vysvetlenie správnosti postupu príslušných stavebných orgánov ohľadne sprístupnenia poskytnutia kópií časti projektovej dokumentácie žalobcovia dňa 05. 11. 2009 požiadali aj Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR.

... Dňa 17. 12. 2009 Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR vo svojej odpovedi uviedlo, že podľa § 23 správneho poriadku vyplýva, že je povinnosťou stavebného úradu poskytnúť kópiu spisu účastníkom konania a ich zástupcom a zúčastneným osobám, a to aj kópie tých častí projektovej dokumentácie, ktoré sú podkladom pre rozhodnutie a ktoré sa svojím obsahom a podrobnosťou môžu dotýkať práv a právom chránených záujmov účastníkov konania (napr. sprievodnú alebo technickú správu, výkresy, z ktorých je zrejmé umiestnenie stavby, rozmiestnenie okien, výška stavby a pod.)...

... Žalobcovia nemajú zabezpečený akýkoľvek prístup na strechu bytového domu, ktorá je jeho spoločnou časťou...

... Vlastníci bytu č. 8 čestne prehlásili, že v prípade potreby umožnia prístup na strechu oprávneným osobám.

... Postavením pivníc stavebníci zabrali spoločné priestory bytového domu...

... Ku dňu kolaudácie stavby mali byť stavebníkmi predložené defektoskopické skúšky na preverenie únosnosti nosných stropných konštrukcií po skončení nadstavby. Tieto predložené neboli.

... Krajský stavebný úrad v Bratislave napriek tomu potvrdil kolaudačné rozhodnutie bez toho, aby bola naplnená podmienka stavebného povolenia podľa § 81b písm. e) stavebného zákona. Zároveň Krajský stavebný úrad v Bratislave nerešpektoval iné práva vlastníkov uvedené v čl. XI bod 11.1, písm. a) zmluvy o nadstavbe, podľa ktorého stavebníci sú povinní počas realizácie nadstavby bez zbytočného odkladu oznámiť vlastníkom všetky zmeny týkajúce sa právoplatne vydaného stavebného povolenia a porušenie tejto povinnosti je vážnym porušením zmluvy, ktoré môže viesť k právoplatnej výpovedi zmluvy vlastními podľa čl. XIV, bod 14.3 zmluvy.

... Namiesto vykonania defektoskopických skúšok bola únosnosť nosných stropných konštrukcií preverená vypracovaním statického posudku M. Š., ku ktorého obsahu sa však sťažovatelia nemohli vyjadriť a ani nemohli klásť otázky, nakoľko bol tento znalecký posudok predložený až po kolaudačnom miestnom zisťovaní...»

Ďalšia časť sťažnosti obsahuje právnu argumentáciu, v rámci ktorej sťažovateľka v súvislosti s namietaným porušením ňou označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v rámci konania pred stavebným úradom a súdmi jednotlivých stupňov poukazuje najmä na tieto skutočnosti:

«... Porušovateľ rozhodnutím, ktorým potvrdil postup stavebného úradu contra legem a to v konštatovaní nesplnenia podmienky pre prerušenie konania, schválením neposkytnutia fotokópií časti dokumentácie a neposkytnutím zo spisu, nezabezpečením práv účastníka konania vyjadrovať sa ku všetkým dôkazom porušil ústavné práva sťažovateľa na riadny a spravodlivý proces a právo sťažovateľa na majetok chránené v článku 20 ods. 1 Ústavy SR.

... Odvolací súd nesprávne právne posúdil vec aj v tom, že si nesprávne vyložil dikciu zákonného ustanovenia §§ 137 Stavebného zákona...

... Stavebný úrad vo svojom kolaudačnom rozhodnutí skonštatoval to, že účastníci konania vzniesli námietku týkajúcu sa vlastníckych práv k spoluvlastníckym podielom na dome (vzhľadom k iným výmerám bytov, ktoré mali byť zapísané oproti zmluve, pripomíname, že žaloba bola podaná a doručená stavebnému úradu, a to tak, že sa žiada v petite, aby výmery bytov stavebníkov (od ktorých priamo závisia spoluvlastnícke podiely namietané vlastními v stavebnom konaní mali výmeru spomínanú v zmluve o nadstavbe).

Tvrdenie porušovateľa o tom, že žaloba podaná nebola je preto neodôvodnené a tým sa stáva rozhodnutie arbitrárnym.

... Obe rozhodnutia ignorujú, že boli podané v lehote dve žaloby, z ktorých jedna sa dotýka nielen naplnenia povinností podľa zmluvy, napríklad (odovzdania projektovej dokumentácie) ale aj odstránenia pivníc, s ktorými odkázal sťažovateľa stavebný úrad na súd. Toto odkázanie na súd pripúšťa v prípade podania žaloby, ktorú sťažovatelia riadne a včas podali jediný zákonný postup a to prerušenie konania. Stavebný úrad tak však nekonal, ale problematiku nezákonného vytvorenia priestorov vyriešil inak a to vylúčením priestorov z kolaudácie, tento postup však zákon nepozná. Porušovateľ tak vo svojom rozhodnutí bez odôvodnenia potvrdil nezákonný postup.

... Námietky sťažovateľa ktoré boli jasne vyslovené aj v návrhu na prerušenie kolaudačného konania súd takisto ignoroval a nezaoberal sa nimi, ide o jasné zásahy do vlastníckeho práva, kde bol rovnako odkázaný účastník na podanie žaloby a žalobu aj riadne podal. Tieto skutočnosti sa však porušovateľ ignoroval rovnako ako stavebný úrad. Ide o nemožnosť prístupu na strechu, použitie vetracích šácht...

... Porušenie princípu rovnosti zbraní obsiahnuté aj v článku 47 ods. 4 Ústavy SR a práva na spravodlivý proces podľa článku 46 ods. 1 a článku 48 ods. 2 Ústavy SR došlo aj nesprístupnením spisu, ktoré sťažovateľ namietal, konkrétne k jeho časti výkresov a projektovej dokumentácie. Nie je možné vykonávať reálne svoje práva, ak má sťažovateľ v tak zložitej veci dovolené iba nahliadnuť do spisu a aj počas správneho konania a súdneho konania mu je znemožnené robiť si kópie častí projektovej dokumentácie, ktoré môžu zasiahnuť do jeho práv na pokojné užívanie majetku... Sťažovateľ nie je odborne spôsobilou osobou a ba dokonca aj odborne spôsobilá osoba nedokáže na mieste iba nahliadnutím do spisu bez posúdenia a porovnania pôvodnej dokumentácie, prehliadky na mieste posúdiť zásahy do vlastníckeho práva...

... Stavebný úrad aj porušovateľ mal k dispozícii zmluvu o nadstavbe, kde je jasne definovaná stavebníkovi povinnosť odovzdať dokumentáciu, ktorá tiež súvisí s vlastníckymi právami sťažovateľa k bytovému domu a jeho spoločným častiam.

... Porušovateľ tvrdí, že sa neprihliadal na dôkazy predložené sťažovateľom týkajúce sa znaleckého posudku znalca A. s odvolaním sa na § 250i Občianskeho súdneho poriadku, ten však znie inak, ako ho cituje porušovateľ: „Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je

pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Nie je preto správne, ak porušovateľ tvrdí, že v správnom súdnictve sa dokazovanie nevykonáva. Súdu je umožnené vykonať tento dôkaz. Je pravdou, že pre súd je rozhodujúci stav v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súdu boli už v čase konania predložené dôkazy založené v spise z ktorých vyplýva, že bol odstránený obvodový múr. Vedľajší účastníci túto skutočnosť popierali. Súd mal však k dispozícii projektovú dokumentáciu, z ktorej je zrejme odstránenie časti komínových telies, častí obvodových múrov v byte č. 5. Takže súd mal dosť dôkazov na to, aby vyhodnotil, že k takejto zmene neexistuje základný predpoklad, ktorý aj bez napádania účastníkom konania spôsobuje nezákonnosť rozhodnutia.

... Znalecký posudok znalca A. tiež jasne hovorí, že všeobecne platný právny predpis bol porušený v prístupe na strechu spôsobom uvedeným stavebníkom (§ 86 stavebného zákona, § 14 vyhlášky 374 Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu o bezpečnosti práce a technických zariadení pri stavebných prácach) tu však platí zásada curia novit iura, preto nie je potrebné takýto dôkaz vykonávať. Riešenie, ktoré ponúka porušovateľ ohľadom odovzdania kľúčov domovníkovi nie je právnym riešením vzniknutej situácie, pretože stavebník nie je ochotný k žiadnemu riešeniu a preto je iluzórne a neprihliada na ústavné právo sťažovateľa na pokojné užívanie majetku.

... Stavebníci ako vedľajší účastníci predložili minimálne tri zmenené projektové výkresy, podľa ktorých bola chronologicky realizovaná nadstavba, pričom posledná z nich bola realizovaná ako zmena spojená s kolaudačným konaním (vyňatie pivníc z kolaudácie, dispozičné zmeny medzi bytom č. 5 a 7 a pod.) čím sa snažili preukázať, že nadstavbu realizovali na tej istej ploche. Ak došlo k toľkým zmenám a počas samého konania (v spise je množstvo námietok žalobcov už počas stavebného konania) je úplne jasné, že žiadne tieto projektové dokumentácie neboli sťažovateľovi doručené a sťažovateľ sa k nim nemohol vyjadriť. Minimálne je jasné, že žiadne zmeny a už vôbec nie zmenená projektová dokumentácia ohľadom zmien (odstránenie obvodového múra, časti komínových telies medzi bytom č. 5 a 7) nemôže predstavovať nepatrné zmeny, tak aby vôbec bolo prípustné spojenie stavebné konanie spolu s kolaudačným konaním.»

Podľa tvrdenia sťažovateľky „porušovateľ neposkytol sťažovateľovi právnu ochranu pred zasahovaním do jeho práv na majetok a akceptoval ako ústavný postup stavebného úradu:

(i) sťažovateľ napriek zmluvne zabezpečenému odovzdaniu dokumentácie nemohol ani v rámci konania dostať ku fotokópii projektovej dokumentácie ním vlastnenej nehnuteľnosti v rámci celého stavebného a kolaudačného konania,

(ii) sťažovateľ nemohol pri obhliadke dostať pri kolaudovaných bytoch do týchto bytov, lebo mu je zo strany vlastníka bytu zabránený vstup a stavebný úrad to nezabezpečil nápravu.

(iii) sťažovateľovi je postupom zabránené prístup na strechu vlastného bytového domu a podľa porušovateľa sa má sťažovateľ snažiť o dohodu, prípadne o odovzdanie kľúčov od bytu“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky..., článku 47 ods. 3 ústavy, článku 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho základné právo na majetok a jeho pokojné užívanie podľa článku 20 ods. 1 ústavy, článku 20 ods. 3, článku 20 ods. 4 a článku 20 ods. 5 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžp/18/2012, zo dňa 19. 06. 2013 doručeným dňa 19. 07. 2013, porušené bolo.

... Rozsudok Najvyššieho súdu v Bratislave ako odvolacieho súdu č. 2 Sžp/18/2012, zo dňa 19. 06. 2013 doručený dňa 19. 07. 2013. sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500 eur (slovom päťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd v Bratislave povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi... trovy právneho zastúpenia v sume 331,15 eur (slovom tristotridsaťjeden eur a pätnásť centov) na účet jeho

právneho zástupcu A. Ch. advokátska kancelária, s. r. o. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označila sťažovateľka, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom

alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 151/05). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 180/02, I. ÚS 12/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre taktiež uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Uvedené právne názory sú základným východiskom aj pre predbežné prerokovanie sťažnosti sťažovateľky.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžp 18/2012 a jeho rozsudkom z 19. júna 2013

Sťažovateľka predovšetkým tvrdí, že napadnutým postupom najvyššieho súdu v označenom konaní a jeho rozsudkom z 19. júna 2013 došlo k porušeniu jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka sa nestotožňuje so závermi najvyššieho súdu uvedenými v odôvodnení jeho rozsudku sp. zn. 2 Sžp 18/2012 z 19. júna 2013, najmä s tým, že odvolací súd

- konštatoval nesplnenie podmienky pre prerušenie kolaudačného konania,
- v danej veci nesprávne právne posúdil aplikáciu § 137 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov,
- nezabezpečil práva účastníka konania vyjadrovať sa ku všetkým dôkazom,
- nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil napadnuté rozhodnutie.

Z obsahu sťažnosti a listín k nej pripojených ústavný súd zistil, že najvyšší súd ako súd odvolací v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu č. A/2009/2471/SAM zo 16. novembra 2009 rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 S 77/2010 z 18. októbra 2011 tak, že tento rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal k sťažnosti pripojený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžp 18/2012 z 19. júna 2013 a zistil, že najvyšší súd v odôvodnení najprv poukázal na obsah rozsudku krajského súdu, pričom v tejto súvislosti najmä uviedol:

«Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 3 S 77/2010-171 zo dňa 18. októbra 2011 podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku zamietol žalobu žalobcov v prvom až piatom rade o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného bývalého Krajského stavebného úradu v Bratislave... č. A/2009/2471/SAM zo dňa 16. novembra 2009, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcov a potvrdené kolaudačné rozhodnutie Mestskej časti Bratislava - Ružinov č. SU/2008/19028; 2009/6140-13/HAN-11 zo dňa 25. mája 2009, ktorým bolo povolené užívanie stavby „Nadstavba bytového domu T.“ stavebníkom bytu č. 5 - R. M., bytu č. 7 - D. K. a Z. K., bytu č. 8 - M. L. a B. L., bytu č. 9 - M. S. a J. S. Išlo o zmenu dokončenej stavby bytového domu, ktorá spočívala v nadstavbe dvoma obytnými podlažiami a na východnej časti domu tromi obytnými podlažiami.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že správne orgány oboch stupňov dostatočne zistili skutkový stav veci a tejto aj po právnej stránke správne posúdili; postupom a rozhodnutím správnych orgánov boli dostatočným spôsobom zabezpečené procesné práva a povinnosti účastníkov konania. K žalobcami namietanému porušeniu § 137 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov... krajský súd uviedol, že stavebný úrad postupoval v súlade s týmto ustanovením, keď si urobil úsudok o námietke a rozhodol vo veci. Žalobcovia síce podali na Okresný súd Bratislava II dňa 23. februára 2009 žalobu, ale išlo o žalobu o nedodržaní zmluvných podmienok určených v zmluve o nadstavbe. Žalobcovia mali podať žalobu s petitom o určenie neplatnosti zmluvy o nadstavbe alebo žalobu o vyriešenie vlastníckych práv k spoločným častiam a zariadeniam domu. Ani doplnenie žaloby žalobcov, v ktorom žiadajú odstránenie pivníc, prekážok brániacich prístupu na strechu a akýchkoľvek predmetov z vetracích šácht, nie je žalobou v zmysle § 137 stavebného zákona.

Krajský súd k ďalšej námietke žalobcov uviedol, že im bola ako účastníkom stavebného konania k dispozícii stavebná dokumentácia. Vyplýva to aj z námietky

k projektovej dokumentácii ohľadom umiestnenia okien a balkónov. Keby im nebola známa projektová dokumentácia, nemohli by vzniesť túto námietku. Stavebný úrad nepovolil žalobkyni Z. Ž. vyhotoviť si fotokópie realizačného projektu a ôsmych technických výkresov, nakoľko projektová dokumentácia autorským dielom chráneným autorským zákonom a autor projektovej dokumentácie nedal súhlas na vyhotovenie jej rozmnoženiny a sprístupnenie, preto stavebný úrad postupoval § 11 ods. 1 písm. c/ zákona o slobode informácií a žiadosť odmietol. Krajský súd vyhodnotil ďalšiu námietku týkajúcu sa trvalého prístupu ostatných spoluvlastníkov na strechu domu za oneskorenú a právne irelevantnú, pretože žalobcovia mali túto námietku uplatniť v stavebnom konaní. Pre potreby kolaudačného konania vydali vlastníci bytu č. 8 písomné prehlásenie, v prípade potreby umožnia prístup na strechu oprávneným osobám. Vplyv zrealizovanej nadstavby na únosnosť existujúcich nosných konštrukcií stavebný úrad preveril v kolaudačnom konaní preskúmaním statického posudku, ktorý vypracoval M. Š., a skonštatoval, že tento v plnej miere vyhovuje. Spojenie kolaudačného konania s konaním o zmene stavby je v súlade s § 81 ods. 4 stavebného zákona.

Krajský súd ďalej uviedol, že problematiku nezákonného vytvorenie pivničných priestorov stavebný úrad vyriešil tak, že uložil stavebníkom povinnosť uviesť pivničné priestory do pôvodného stavu. Po majetkovo-právnom vysporiadaní pivníc, môžu byť tieto predmetom samostatného povoľovania podľa stavebného zákona. Podľa názoru krajského súdu sa žalovaný vysporiadal aj so zmenou stavby, t. j. so zmenou podlahovej plochy bytu č. 7 na úkor podlahovej plochy bytu č. 5 posunutím priečky medzi uvedenými bytmi. Ide o nepodstatné odchylenie sa od projektovej dokumentácie a keďže k zmene veľkosti bytov č. 5 a č. 7 nedochádzalo na úkor spoločných zariadení domu, nebola na to potrebná ani osobitná zmluva s ostatnými vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v bytovom dome podľa § 22 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

Krajský súd v Bratislave opravným uznesením č. k. 3S 77/2010-234 z dňa 2. mája 2012 doplnil v úvodnej časti rozsudku ďalších účastníkov v desiatom až trinástom rade.»

Sťažovateľka spolu s ostatnými žalobcami v odvolaní proti predmetnému rozsudku krajského súdu namietala zákonnosť postupu stavebných orgánov v stavebnom a kolaudačnom konaní, ako aj projektovú dokumentáciu, žiadala konanie prerušiť alebo

zastaviť. Nesúhlasila s „argumentáciou krajského súdu ohľadom ustanovenia § 137 ods. 3 stavebného zákona. Žalobcovia na základe výzvy stavebného úradu podľa § 137 ods. 2 stavebného zákona podali na Okresný súd Bratislava II žalobu o odstránenie pivníc, sprístupnenie strechy, spriechodnenie predmetov z vetracích šácht; ide nepochybne o námietky vyplývajúce z vlastníckych práv žalobcov (strecha, spoločné priestory a vetracie šachty sú v spoluvlastníctve žalobcov). Podľa žalobcov nie je možné tvrdiť, že ustanovenie § 137 sa obmedzuje len na žaloby s petitom o určenie neplatnosti zmluvy o nadstavbe alebo žalobu o vyriešení vlastníckych práv k spoločným častiam a zariadeniam domu. Žalobcovia podali celkom dve žaloby - prvá sa týka náhrady škody spôsobenej zatekaním do bytov po odstránení strechy stavebníkom M. L. a druhá sa týka odstránenia pivníc stavebníkom M. L. Navyše, stavebník M. L. až doposiaľ neposkytol žalobcom odplatu za to, že mu dovolil postaviť byty v bytovom dome. Až podanie žaloby ho prinútilo, aby čiastočne splnil svoje povinnosti, okrem tých finančne náročnejších (rekonštrukcia plynovodu, dodávka dverí), ktoré nesplnil do podania odvolania. Prijatie kolaudačného rozhodnutia, ktoré umožňuje ponechanie rúr alebo iných predmetov vo vetracích šachtách obmedzuje ostatných vlastníkov bytov v odvetrávaní ich bytov, skolaudovanie stavby tak, že neumožňuje prístup na spoločnú strechu. Účelové vylúčenie pivníc z kolaudačného rozhodnutia zo strany správnych orgánov spôsobilo aj to, že pivnice stále stoja, sú povolené v stavebnom konaní ale nie sú skolaudované. Ich odstránenie nevie žalovaný dosiahnuť.“.

Po podrobnom oboznámení sa s administratívnym spisom, ako aj so súdnym spisom sa najvyšší súd zaoberal skutkovým základom prerokovávanej veci, jeho právnym posúdením a skúmaním, pričom v tejto súvislosti okrem iného uviedol:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou sú aj administratívne spisy žalovaného č. A/2009/2471/SAM a č. A/2010/1437/SAM, zistil, že medzi vlastníckmi bytov A. O., E. G., Z. Ž., E. Š., F. Č., B. L. na jednej strane a stavebníkmi M. L. a B. L. na druhej strane bola 11. februára 2004 uzatvorená Zmluva o nadstavbe bytu podľa § 21 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov. Predmetom zmluvy bola nadstavba bytov č. 7 (54 m²), č. 8 (119 m²) a č. 9 (119 m²) na treťom a štvrtom poschodí bytového domu na T. Stavebníci sa zaviazali na vlastné náklady vykonať stavebné práce špecifikované v čl. 4.2 zmluvy ako vecné plnenie

za poskytnuté podkrovné priestory a spoluvlastnícke podiely, a to najneskôr do ukončenia nadstavby. Novonadstavané byty nenadobudnú podiel na pozemku. V zmysle Dodatku č. 1 k Zmluve o nadstavbe bytu z 8. apríla 2004 došlo k zmene počtu poschodí na ktorých mali byť byty postavené - tretie, štvrté a piate poschodie, k zmene nadobudnutia vlastníckeho práva k bytom, k prípadnej zmene spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach, spoločných zariadeniach domu a pozemku zastaveného domom.

Stavebný úrad stavebným povolením č. SÚ/2006/7642-14/HAN-45 zo dňa 10. augusta 2006 dodatočne povolil stavbu „Nadstavba bytového domu T.“ stavebníkom M. L. a manželke B. L. a určil podmienky.

V priebehu kolaudačného konania predložili dotknuté orgány záväzné stanoviská:

- Inšpektorát práce Bratislava:

o č. IBA-6086-12-2.2/ZS-C22 zo dňa 6. novembra 2008, ktorým nesúhlasil s vydaním kolaudačného rozhodnutia, pretože stavba nespĺňala požiadavky § 13 ods. 3 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a boli zistené závažné nedostatky, ktoré ohrozovali bezpečnosť a zdravie osôb, prípadne neboli predložené doklady, ktorými sa mal preukázať bezpečný stav stavby,

o ďalším stanoviskom č. IBA-323-12-2.2/ZS-C22-09 z 29. januára 2009 už súhlasil s kolaudačným rozhodnutím;

- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bratislave:

o č. ORHZ-3829/2008 z 20. novembra 2008, ktorým nesúhlasilo s vydaním kolaudačného rozhodnutia, pretože nepredložil riešenie protipožiarnej bezpečnosti stavby podľa § 9 ods. 3 písm. a/ zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a § 40c vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov,

o č. ORHZ-150/2009 z 30. januára 2009, ktorým tiež nesúhlasilo s vydaním kolaudačného rozhodnutia,

o č. ORHZ-642/2009 z 25. februára 2009 už nemalo pripomienky k vydaniu kolaudačného povolenia, pretože stavebník oznámil, že nedostatky odstránil,

- Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava súhlasili s vydaním kolaudačného rozhodnutia,

- Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava vydalo súhlas na prevádzku malého zdroja znečistenia - štyri plynové kotle Protherm a dva krby (č. MAGS OŽP 33628/2009-19231/Ma z 12. februára 2009)...

V zmysle ustanovenia § 81 ods. 1 stavebného zákona v kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení. Ďalej skúma, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa plne stotožňuje s odôvodnením rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3S 7712010-171 zo dňa 18. októbra 2011, preto naň v podrobnostiach odkazuje podľa ustanovenia § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Krajský súd v Bratislave sa podrobne vysporiadal so všetkými pre vec podstatnými námietkami žalobcov.»

K námietke prístupu na strechu obytného domu najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dodal, že „žalobcovia mohli námietky týkajúce sa prístupu na strechu vznášať už v stavebnom konaní, kde by o nich mohlo byť rozhodnuté. Prístup na strechu cez byt č. 8 môže byť riešený napríklad odovzdaním kľúčov z uvedeného bytu domovníkovi alebo iným spôsobom, ktorý si účastníci dohodnú...

Stavebníci M. L. a B. L., spoluvlastníci bytu č. 8 nachádzajúceho sa na štvrtom a piatom nadzemnom podlaží bytového domu na ulici T., dňa 1. januára 2009 v kolaudačnom konaní písomne prehlásili, že zabezpečia prístup na strechu bytového domu na T. kompetentným a oprávneným osobám na vykonanie opráv a potrebných kontrol komínových telies.“.

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesplnenia podmienky pre prerušenie kolaudačného konania (v súvislosti s jej občianskoprávnou námietkou týkajúcou sa spoluvlastníckych podielov) najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

„Žalobcovia v občianskom súdnom konaní podali dve žaloby:

- žaloba zo 6. júna 2008 vedená na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45 C 136/2008. Uvedenou žalobou sa žalobcovia v prvom až piatom rade proti žalovaným: M. L., B. L., D. K., Z. L., M. S., J. S., domáhali. uloženia povinnosti žalovaným vykonať výmenu dverí hlavného vchodu, rekonštrukciu plynového potrubia v spoločných priestoroch, predloženia projektovej dokumentácie žalobcom, uvedenia poškodeného chodníka do pôvodného stavu, odstránenia neoprávnenej stavby pivníc, odstránenia akýchkoľvek predmetov z vetracích šácht, ktoré bránia funkčnosti vetracích šácht, odstránenia prekážok brániacich prístupu na strechu zo spoločných časti bytového domu, a to všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku,

- žaloba z 3. júla 2009 vedená na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 136/2009. Žalobcovia sa touto žalobou domáhali odstránenia zásahov do vlastníckeho práva: odstránenia neoprávnenej stavby - časti bytov č. 7, č. 8 a č. 9, tak, aby mali pôvodnú výmeru 54 m², 119 m² a 119 m² (alternatívne zaplataenie súm R. S. sumu 1013 €, Z. V. sumu 1013 €, Z. Ž. sumu 2009,53 €, R. L. sumu 2857,76 € a Z. S. sumu 2022,90 €), a terasy, ktorú využívajú výlučne vlastníci bytu č. 9 a umožniť užívanie týchto spoločných priestorov všetkými vlastníkmi bytov v bytovom dome; určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi M. L. a B. L. ako predávajúcimi a M. S. a J. S. ako kupujúcimi, a kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi M. L. a B. L. ako predávajúcimi a D. K. a Z. L. ako kupujúcimi; a náhrady bezdôvodného obohatenia...

Zo zápisnice z kolaudačného konania pred stavebným úradom 29. januára 2009 vyplývajú námietky dvoch žalobkýň týkajúce sa spoluvlastníckych podielov účastníkov kolaudačného konania k streche, avšak v občianskom súdnom konaní žaloba s týmto petitom podaná nebola. “

V napadnutom rozsudku najvyšší súd taktiež uviedol, že „v správnom súdnictve sa dokazovanie nevykonáva, pre súd je rozhodujúci skutkový a právny stav v čase vydania rozhodnutia žalovaného (§ 250i ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky nezohľadnil znalecký posudok znalca P. A. č. 35/2012 z 10. apríla 2012, vypracovaný pre účely konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava II sp. zn. 9 C 136/2009 a predložený žalobcami v tomto preskúmvacom konaní. “.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd ako odvolací súd konzistentným, vnútorne vyváženým a zrozumiteľným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu nemožno mať z ústavného hľadiska výhrady proti tomu, ako najvyšší súd interpretoval posudzovanie predbežných otázok v stavebnom konaní v kontextoch na vec aplikovaného § 137 stavebného zákona. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom najvyššieho súdu, že v zmysle § 81 ods. 1 stavebného zákona v kolaudačnom konaní stavebný úrad najmä skúma, či sa stavba uskutočnila podľa dokumentácie overenej stavebným úradom v stavebnom konaní a či sa dodržali zastavovacie podmienky určené územným plánom zóny alebo podmienky určené v územnom rozhodnutí a v stavebnom povolení, ako aj to, či skutočné realizovanie stavby alebo jej užívanie nebude ohrozovať verejný záujem, predovšetkým z hľadiska ochrany života a zdravia osôb, životného prostredia, bezpečnosti práce a technických zariadení. Tým, že nebolo prerušené kolaudačné konanie v dôsledku podania občianskoprávných námietok sťažovateľky (týkajúcich sa nesúlady veľkostí spoluvlastníckych podielov uvádzaných na LV č. inak ako v zmluve o nadstavbe z 11. februára 2004 v znení jej dodatku z 8. apríla 2004), nedošlo k takej vade konania, ktorá mohla mať v konečnom dôsledku vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

V zmysle § 137 ods. 1 stavebného zákona stavebné úrady vykonávajúce konanie podľa tohto zákona sa pokúsia vždy aj o dosiahnutie dohody účastníkov pri tých námietkach, ktoré vyplývajú z vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, ale prekračujú rozsah právomoci stavebného úradu alebo spolupôsobiacich orgánov štátnej správy.

V zmysle § 137 ods. 2 stavebného zákona ak medzi účastníkmi nedôjde k dohode o námietke podľa odseku 1, ktorá, keby sa zistilo jej oprávnenie, by znemožnila uskutočniť požadované opatrenie alebo by ho umožnila uskutočniť len v podstatne inej miere alebo forme, odkáže stavebný úrad navrhovateľa alebo iného účastníka podľa povahy námietky na súd alebo na iný príslušný orgán a konanie preruší.

Podľa § 137 ods. 3 stavebného zákona stavebný úrad určí lehotu, v ktorej sa musí predložiť dôkaz, že na súde, prípadne inom príslušnom orgáne bol podaný návrh na rozhodnutie v spornej veci. Ak návrh nebude v určenej lehote podaný, môže si stavebný úrad urobiť úsudok o námietke sám a rozhodnúť vo veci.

Podľa § 140 stavebného zákona ak nie je výslovne ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie podľa tohto zákona všeobecné predpisy o správnom konaní [zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“)].

Podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takýmto rozhodnutím viazaný, inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania.

Podľa § 40 ods. 2 Správneho poriadku správny orgán si nemôže ako o predbežnej otázke urobiť úsudok o tom, či a kto spáchal trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt, alebo o osobnom stave fyzickej osoby, alebo o existencii právnickej osoby, ak patrí o tom rozhodovať súdu.

Správny poriadok síce pojem predbežná otázka používa, ale nedefinuje. Podľa názorov vyslovovaných v právnej teórii pod predbežnou (tzv. prejudiciálnou) otázkou treba rozumieť takú otázku, zodpovedanie ktorej podmieňuje rozhodnutie vo veci, ktorá je predmetom správneho konania. Súčasne je to taká otázka, ktorej rozhodnutie nepatrí do kompetencie správneho orgánu, ktorý vo veci rozhoduje. Odpoveď na ňu môže byť predmetom iného samostatného konania (správneho i súdneho).

V správnom konaní platí zásada, že správny orgán, ktorý vydáva rozhodnutie vo veci, je oprávnený pre svoju potrebu riešiť i otázky, ktoré patria do pôsobnosti iných orgánov (t. j. iného správneho orgánu alebo súdu), ak to zákon nezakazuje – vyžaduje si to totiž požiadavka pružnosti správneho konania.

Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov platí zásada, že správny orgán, ktorý koná vo veci, je nielen oprávnený, ale i povinný zaoberať sa predbežnými otázkami, ak sa v konaní vyskytnú (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžp 23/2013 z 30. apríla 2014).

S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu (Boh. A 3270/24) nesmie správny orgán napríklad odmietnuť rozhodnúť vo veci samej z dôvodu, že predbežná otázka nebola dosiaľ rozhodnutá príslušným orgánom. Buď si odpovie na túto otázku sám (urobí si aj úsudok), alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania a vyčká s vlastným rozhodnutím, dokiaľ o predbežnej otázke nerozhodne.

Z dikcie § 40 ods. 1 Správneho poriadku (text za bodkočiarkou) vyplýva, že správny orgán má zásadne voľnosť v rámci úvahy o tom, ktorú z týchto dvoch možností postupu zvolí (táto voľnosť by mohla byť obmedzená len osobitným zákonom). Zároveň však platí, že správny orgán nesmie nikdy zostať vo vzťahu k predbežnej otázke pasívnym.

Preto by bol v rozpore s účelom a zmyslom § 40 ods. 1 Správneho poriadku taký postup, pri ktorom by sa správny orgán obmedzil len na konštatovanie, že v správnom konaní nebolo vlastnícke právo preukázané súdnym rozhodnutím, a z tohto dôvodu by prerušil konanie až do právoplatnosti súdneho rozhodnutia.

Odkázať účastníka konania na súd podľa § 137 ods. 2 stavebného zákona je prípustné len pri tých námietkach účastníkov, ktoré vychádzajú z vlastníckych alebo iných práv k stavbám alebo pozemkom.

Vychádzajúc z obsahu už citovaných ustanovení právnych predpisov, ústavný súd zastáva názor, že vo vzťahu ku kľúčovému právnemu problému nastolenému žalobou sťažovateľky (nesprávna interpretácia a aplikácia § 137 stavebného zákona stavebným úradom, ktorý napriek predloženému dôkazu o tom, že bola príslušnému súdu podaná v spornej veci žaloba, si urobil úsudok o občianskoprávných námietkach sám a vydal napadnuté rozhodnutie, pozn.) najvyšší súd zaujal zrozumiteľný a ústavne akceptovateľný

postoj, keď výslovne uviedol, že sa stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že „súd mal za preukázané, že stavebný úrad postupoval v súlade s týmto ustanovením, keď si urobil úsudok o námietke a rozhodol vo veci. Žalobcovia síce podali na Okresný súd Bratislava II dňa 23. februára 2009 žalobu, ale išlo o žalobu o nedodržaní zmluvných podmienok určených v zmluve o nadstavbe. Žalobcovia mali podať žalobu s petitom o určenie neplatnosti zmluvy o nadstavbe alebo žalobu o vyriešenie vlastníckych práv k spoločným častiam a zariadeniam domu. Ani doplnenie žaloby žalobcov, v ktorom žiadajú odstránenie pivníc, prekážok brániacich prístupu na strechu a akýchkoľvek predmetov z vetracích šacht, nie je žalobou v zmysle § 137 stavebného zákona.“.

Ústavný súd k citovanému iba vysvetľujúco poukazuje aj na právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého „zo zápisnice z kolaudačného konania pred stavebným úradom 29. januára 2009 vyplývajú námietky dvoch žalobkýň týkajúce sa spoluvlastníckych podielov účastníkov kolaudačného konania k streche, avšak v občianskom súdnom konaní žaloba s týmto petitom podaná nebola“.

Ústavný súd zároveň aj vo vzťahu k ďalším právnym záverom najvyššieho súdu obsiahnutým v odôvodnení napadnutého rozsudku (k prístupu na strechu, k nezohľadneniu znaleckého posudku znalca A.) konštatuje, že ich nemožno považovať za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené.

Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie princípu rovnosti zbraní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy z dôvodu neprístupnosti spisu, konkrétne k jeho časti výkresov a projektovej dokumentácie, ústavný súd z príloh pripojených k sťažnosti sťažovateľky zistil, že o jej námietke prvostupňový stavebný orgán vydal rozhodnutie č. j. ORG/2009/17270-5/VAL z 29. septembra 2009, ktoré na základe jej odvolania bolo potvrdené týmto správnym orgánom rozhodnutím č. j. ORG 2009/19024-2/VAL z 22. októbra 2009, pričom sťažovateľka bola poučená o možnosti preskúmania tohto konečného rozhodnutia súdom. Z obsahu sťažnosti však nevyplýva a sťažovateľka ani netvrdí, že by tento zákonný postup v danej veci využila.

Skutočnosť, že sťažovateľka zastáva iný právny názor, ako prijal v jej veci najvyšší súd, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. Posúdenie namietanej zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu bolo v právomoci najvyššieho súdu. Jeho závery podľa názoru ústavného súdu nevykazujú známky svojvôle a sú aj ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené, a preto medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy ani právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie naznačovala reálne možnosť dospieť k záveru o ich porušení.

Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžp 18/2012 a jeho rozsudkom z 19. júna 2013

Sťažovateľka v petite sťažnosti namieta vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudku z 19. júna 2013 aj porušenie práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru, avšak bez konkrétnych námietok a zdôvodnenia, v čom má uvedené porušenie spočívať. Keďže táto časť sťažnosti nie je odôvodnená, nemožno s tvrdením sťažovateľky o porušení jej práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru polemizovať a ani mu oponovať konkrétnymi argumentmi.

Ústavný súd už viackrát vo svojej judikatúre uviedol, že nedostatok odôvodnenia sťažnosti, resp. jej časti má významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľov, aby čo najpresnejšie opísali skutkový stav, z ktorého vyvodzujú svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne

posúdenie predloženého sporu (IV. ÚS 124/08). Nevyhnutnou podmienkou konania ústavného súdu o individuálnej sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy je vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľov spočívajúce v uvedení skutočností svedčiacich o porušení ich základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, príp. inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci (orgánu štátnej správy, územnej alebo záujmovej samosprávy, súdu atď.).

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky takéto námietky neobsahuje. Subjektívny názor sťažovateľky o porušení jej práva podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

Sťažnosť sťažovateľky neobsahuje v tejto časti kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti uvádza, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, 3, 4, a 5 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sžp 18/2012 a jeho rozsudkom z 19. júna 2013

V súvislosti s namietaným porušením základného práva vyplývajúceho z čl. 20 ods. 1 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocené princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení týchto práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocených princípov vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07).

Pretože ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu k porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a ani k porušeniu jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, neprichádzalo do úvahy ani vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky vyplývajúcich jej z čl. 20 ods. 1, 3, 4 a 5 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2014